

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στην Ελλάδα, 2007-2013

Η Ελλάδα επενδύει τη χρηματοδότηση που λαμβάνει από το ΕΚΤ σε κατάρτιση και κοινωνικές υπηρεσίες, βελτιώνοντας την ευελιξία του εργατικού δυναμικού και ενισχύοντας παράλληλα το δυναμικό της δημόσιας διοίκησης. Στο μεταξύ, καταβάλλονται νέες προσπάθειες για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης για τις μειονεκτούσες ομάδες - ιδιαίτερα τις γυναίκες - στην ελληνική αγορά εργασίας. Και δημιουργούνται νέες ευκαιρίες για τη διαβίου μάθηση και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων ώστε να αντιμετωπισθεί η αναντιστοιχία δεξιοτήτων στην οικονομία.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο εν συντομία

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το οποίο ιδρύθηκε το 1957, είναι το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Ένωση επενδύει στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων. Το ΕΚΤ υποστηρίζει την απασχόληση και βοηθά τους πολίτες να βελτιώσουν την εκπαίδευση και τις δεξιότητές τους. Αυτό ενισχύει τις προοπτικές απασχόλησής τους.

Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες καταρτίζουν τα δικά τους Επιχειρησιακά Προγράμματα για το ΕΚΤ, προκειμένου να ανταποκριθούν στις πραγματικές ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων. Κατά το διάστημα 2007-2013, το ΕΚΤ θα επενδύσει, στο σύνολο των Κρατών Μελών, πάνω από 10 δις € το χρόνο. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε πάνω από 10% του συνολικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πέντε προτεραιότητες της χρηματοδότησης από το ΕΚΤ στο επίπεδο της Ε.Ε. είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή αρωγής στους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις ώστε να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.
- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό.
- Βελτίωση της κατάρτισης και των δεξιοτήτων, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και μέσω καλύτερων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ενδιαφερομένων όπως οι εργοδότες, τα εργατικά σωματεία και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, για την επίτευξη μεταρρυθμίσεων στους τομείς της απασχόλησης και την ένταξη στην αγορά εργασίας.
- Ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των μειονεκτούντων ατόμων και καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας.

Σε ορισμένα κράτη μέλη και περιφέρειες, το ΕΚΤ υποστηρίζει και δράσεις για τη βελτίωση του δυναμικού και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών.

Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση και η απασχόληση στην Ελλάδα

Η ελληνική οικονομία υπήρξε ακμάζουσα τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, η τρέχουσα οικονομική κρίση επηρεάζει την ελληνική οικονομία. Αυτό αντικατοπτρίζεται στην επιβράδυνση των μεγεθών ανάπτυξης του ΑΕΠ και στην αυξανόμενη ανεργία. Η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνθηκε στο 2,9% το 2008, από 4% το 2007. Μετά την αρνητική αυτή στροφή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει την επιστροφή σε θετική αλλά μικρή ανάπτυξη το 2010.

Παρομοίως, η αύξηση της απασχόλησης ξεπέρασε το 1% το 2008 και η ανεργία μειωνόταν. Ωστόσο, έκτοτε η επιβράδυνση έχει οδηγήσει σε μείωση της απασχόλησης και αύξηση της ανεργίας. Η Επιτροπή προβλέπει ότι η αρνητική ανάπτυξη της απασχόλησης θα συνεχιστεί το 2010.

Το 2007, πριν από την κρίση, ο συνολικός ρυθμός απασχόλησης στην Ελλάδα ήταν 61,4%, δηλαδή 4% κάτω από το μέσο όρο της Ε.Ε. των 27. Όπως και πριν από την κρίση, οι γυναίκες και οι νέοι είναι αυτοί που επηρεάζονται περισσότερο από την ανεργία. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ήταν 47,9% το 2007, έναντι 58,3% για την Ε.Ε. συνολικά. Στο 22,9% το 2007, η ανεργία των νέων παραμένει πολύ πάνω από το μέσο όρο της Ε.Ε., όπως και το ποσοστό μακροπρόθεσμης ανεργίας της χώρας (4,1%), αν και αυτό μειώνεται. Η Ελλάδα θα πρέπει τώρα να αντιμετωπίσει μια σειρά από διαρθρωτικές προκλήσεις στην αγορά εργασίας, και να δημιουργήσει περισσότερες θέσεις εργασίας για όλους τους εργαζόμενους.

Τα θέματα παιδείας και γραμματισμού θέτουν προβλήματα για τη μελλοντική ανάπτυξη και απασχόληση. Παρόλο που ο αριθμός των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο είναι μικρότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ένας στους τέσσερις δεκαπεντάχρονους στην Ελλάδα βρέθηκε να έχει χαμηλό επίπεδο γραμματισμού το 2003, σε σύγκριση με το 20% για το σύνολο της Ε.Ε. Επιπλέον, σε αργούς ρυθμούς κινείται και η δια βίου μάθηση – μόλις το 2% του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης, πολύ χαμηλότερο ποσοστό δηλαδή από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (9,7%). Αυτό οφείλεται αφενός στην έλλειψη κατάλληλων υποδομών κατάρτισης, και αφετέρου στην επικράτηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων που συχνά δε διαθέτουν ούτε το χρόνο ούτε τους πόρους για να βελτιώσουν τις δεξιότητες των υπαλλήλων τους.

Ένας άλλος σημαντικός προβληματισμός είναι το υψηλό ποσοστό αδήλωτης εργασίας, το οποίο ενισχύεται τα τελευταία χρόνια από σημαντική εισροή οικονομικών μεταναστών. Η απασχόληση των μεταναστών αυτών στην επίσημη οικονομία, ειδικότερα μέσω της κατάρτισης, θα στήριζε την κοινωνική ένταξη και την αειφόρο ανάπτυξη. Επιπλέον, για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής απαιτούνται μέτρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας των λιγότερο προνομιούχων ομάδων, όπως οι γυναίκες, οι νέοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι μειονότητες.

Σε γενικές γραμμές, στην ελληνική αγορά εργασίας παρατηρείται ένα χάσμα δεξιοτήτων ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση. Αυτό σημαίνει ότι η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και της κατάρτισης αποτελεί προτεραιότητα, κυρίως για την ενίσχυση της νέας οικονομίας της γνώσης. Μία ακόμη προτεραιότητα είναι η ενίσχυση της δια βίου μάθησης για την αειφορία της απασχόλησης.

Προτεραιότητες ΕΚΤ της Ελλάδας

Στην Ελλάδα υπάρχουν τέσσερα επιχειρησιακά προγράμματα για χρηματοδότηση από το ΕΚΤ: ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, αναβάθμιση της παιδείας και της δια βίου μάθησης, βελτίωση της διακυβέρνησης και ένα ειδικό αποθεματικό για απρόβλεπτες ανάγκες που ενδέχεται να προκύψουν στο διάστημα 2007-2013. Ο κυριότερος στόχος της χώρας είναι η βελτίωση των δεξιοτήτων των μειονεκτούντων ομάδων - νέοι, γυναίκες, μετανάστες, χρόνια άνεργοι και άτομα με ειδικές ανάγκες - ώστε να εκπληρώσουν τις δυνατότητές τους και να παίξουν πιο ενεργό ρόλο στην κοινωνία. Η Ελλάδα καταβάλλει επίσης προσπάθειες για τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών υγείας και διαβίωσης για όλους τους πολίτες της, με σκοπό την ενίσχυση της διαρκούς απασχόλησης.

Οι δαπάνες του ελληνικού κράτους για την παιδεία είναι κάτω από το μέσο όρο της Ε.Ε. Επομένως, η κατάρτιση και η δια βίου μάθηση αποτελούν σαφείς προτεραιότητες, οι οποίες θα

ενισχυθούν με περισσότερες επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία καθώς και με καλύτερη συνεργασία μεταξύ σχολείων, πανεπιστημίων και επιχειρήσεων. Ένα θέμα που αγγίζει πολλούς κλάδους είναι η ανάπτυξη του κοινωνικοοικονομικού δυναμικού των γυναικών της Ελλάδας, με ειδικά προγράμματα κατάρτισης και με εγκαταστάσεις για τη φροντίδα των παιδιών.

Καθώς επενδύει περισσότερα κονδύλια σε βασικούς τομείς, η Ελλάδα εκσυγχρονίζει τη δημόσια διοίκηση της χώρας. Μια πιο αποδοτική διακυβέρνηση όχι μόνο θα οδηγήσει σε καλύτερη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών, αλλά θα προσφέρει και στο ευρύ κοινό γρηγορότερη πρόσβαση στις υπηρεσίες. Σε στενή συνάρτηση με αυτά, μια βελτιωμένη διοίκηση θα ανοίξει το δρόμο για πιο προηγμένα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας, τα οποία με τη σειρά τους θα βοηθήσουν την Ελλάδα να περιορίσει την ανεπίσημη αγορά εργασίας. Τα ελληνικά επιχειρησιακά προγράμματα και οι προτεραιότητές τους είναι:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

- Αρωγή σε εταιρίες και εργαζόμενους ώστε να προσαρμόζονται καλύτερα στις συνθήκες
- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
- Καθιέρωση ενός αποτελεσματικού και οικονομικά αειφόρου συστήματος υγείας
- Βελτίωση της ισότητας των φύλων στον οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό τομέα, σε άμεση συνάρτηση με τις εθνικές προτεραιότητες πολιτικής (θέσεις εργασίας, ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Παιδεία και δια βίου μάθηση

- Βελτίωση της ποιότητας της παιδείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης
- Παροχή περισσότερης δια βίου μάθησης για τους ενήλικες και ενίσχυση των σχέσεων παιδείας και αγοράς εργασίας

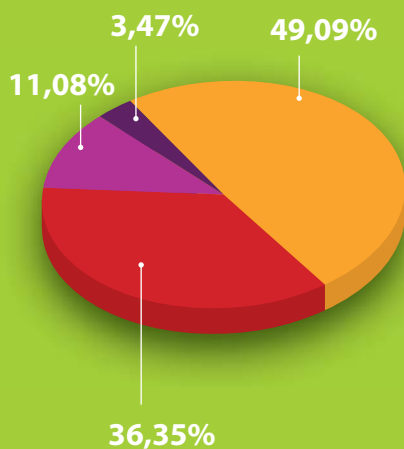
- Καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού με την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας
- Αναβάθμιση των συστημάτων τεχνικής διδασκαλίας και επαγγελματικής κατάρτισης.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης

- Επέκταση των δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών
- Βελτίωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εθνικών πολιτικών για την ενίσχυση νέων επιχειρήσεων και τη βελτίωση της γενικής ποιότητας ζωής
- Επίτευξη της ισότητας των φύλων σε οικονομικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες, και σύνδεση αυτού του στόχου με τις εθνικές προτεραιότητες πολιτικής.

Επιπλέον, το τέταρτο επιχειρησιακό πρόγραμμα σχηματίζει ένα ειδικό εθνικό αποθεματικό με ποσοστό της παρεχόμενης χρηματοδότησης, για τυχόν νέες προτεραιότητες που θα προκύψουν στο διάστημα 2007-2013.

Οικονομικό σχέδιο για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στην Ελλάδα, 2007-2013 (ευρώ)

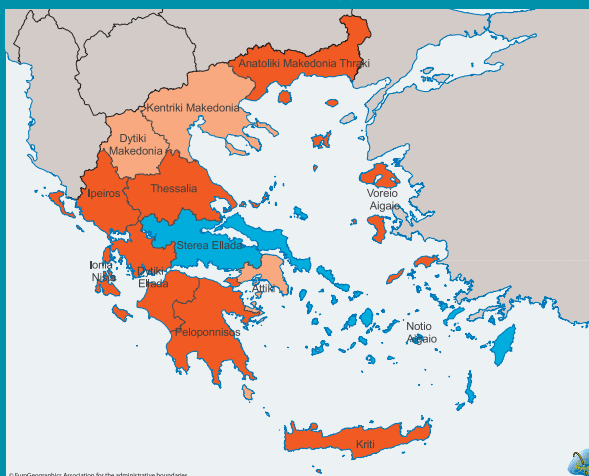

	 Κοινοτική χρηματοδότηση	 Εθνική συνεισφορά	Συνολική χρηματοδότηση
Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού	2 260 000 000	731 333 333	2 991 333 333
Παιδεία και δια βίου μάθηση	1 440 000 000	775 000 000	2 215 000 000
Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης	505 000 000	170 000 000	675 000 000
Ειδικό εθνικό αποθεματικό απροβλέπτων	158 800 403	52 933 467	211 733 870
Σύνολο	4 363 800 403	1 729 266 800	6 093 067 203

Προηγούμενα έργα ΕΚΤ στην Ελλάδα, 2000-2006

- Το έργο «Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης σε εργαζόμενους μετανάστες» έχει βοηθήσει χιλιάδες νεοαφιχθέντες να παίξουν πιο ενεργό ρόλο στην κοινωνία. Οι μετανάστες αντιστοιχούν πλέον σε πάνω από το 7% του πληθυσμού της Ελλάδας, και για πολλούς από αυτούς, η εκμάθηση της τοπικής γλώσσας αποτελεί κλειδί για την πρόσβαση σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ή την εξεύρεση εργασίας. Περισσότεροι από 14.000 μετανάστες - το 60% των οποίων ήταν γυναίκες - συμμετείχαν και στις δύο φάσεις του έργου. Το έργο αυτό συμπληρώθηκε και με άλλα μέτρα: με την ολοκλήρωση του προγράμματος εκμάθησης, οι μετανάστες είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις για μαθητείες, ευκαιρίες δια βίου μάθησης, ή για καθοδήγηση στην εξεύρεση εργασίας ή την ίδρυση επιχειρήσεων.
- Ένα άλλο έργο είχε ως στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των γυναικών εστιάζοντας στη νεότερη γενιά. Χιλιάδες καθηγητές από 3.500 γυμνάσια, λύκεια και ΤΕΕ έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα κατάρτισης, με στόχο την ευαισθητοποίηση για θέματα ανισότητας των φύλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και την ένταξη του θέματος αυτού στην εθνική διδακτέα ύλη. Το έργο έδειξε στους μαθητές τον τρόπο με τον οποίο τα στερεότυπα των φύλων ενισχύονται από τα ΜΜΕ, τα σχολικά βιβλία και τις παραδοσιακές κοινωνικές δομές, και στη συνέχεια τους έμαθε πώς να σκέφτονται κριτικά και να αμφισβητούν αυτές τις προκαταλήψεις.
- Με το έργο «Ίδρυση ενός Δικτύου Υπηρεσιών Κοινωνικής Υποστήριξης» ιδρύθηκαν κέντρα σε όλη την Ελλάδα για την υποστήριξη των κοινωνικά περιθωριοποιημένων ατόμων - άτομα με ειδικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες, πρώην παραβάτες και πρόσφυγες. Σε κάθε κέντρο, μια ομάδα ειδικά καταρτισμένων ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών παρέχει συμβουλές στους πολίτες για το πού θα βρουν επιπλέον βοήθεια για την εξασφάλιση εργασία ή κοινωνικών υπηρεσιών (π.χ. επιδόματα, υγειονομική ή κοινωνική μέριμνα και επαγγελματική κατάρτιση). Έχουν ιδρυθεί περί τα 150 κέντρα σε όλη τη χώρα, ενώ το 10% των αιτήσεων υποβλήθηκαν αρχικά από εθνικές μειονότητες.

Επιλέξιμες περιοχές 2007-2013

Το ύψος της χρηματοδότησης από το ΕΚΤ διαφέρει από περιφέρεια σε περιφέρεια, ανάλογα με το σχετικό πλούτο της κάθε μίας.

- Με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 25, η Ανατολική Μακεδονία και η Θράκη, η Θεσσαλία, η Ήπειρος, τα νησιά του Ιονίου, η Δυτική Ελλάδα, η Πελοπόννησος, η Κρήτη και το Βόρειο Αιγαίο είναι επιλέξιμες περιφέρειες στα πλαίσια του στόχου σύγκλισης.
- Η Κεντρική Μακεδονία, η Δυτική Μακεδονία και η Αττική, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ πάνω από το 75% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 25, αλλά κάτω από το 75% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 15, αποτελούν περιφέρειες αποκλιμάκωσης.
- Η Στερεά Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο του 75% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 15 (στην περίοδο 2000-2006) αλλά άνω του 75% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 15 (στην περίοδο 2007-2013), αποτελούν περιφέρειες αποκλιμάκωσης.

Επικοινωνία ΕΚΤ

 Στην Ελλάδα

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ)
Κοραή 4
Αθήνα 105 64
Τηλ.: +30 210 52 71 400
Φαξ: +30 210 52 71 420
Ηλεκτρονική διεύθυνση: eysekt@mou.gr
www.esfhellas.gr

 Στις Βρυξέλλες

Υπηρεσία Πληροφόρησης της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων & Ισότητας Ευκαιριών
Τμήμα Επικοινωνίας
BE-1049 Βρυξέλλες
Φαξ: +32 (0)2 296 23 93
Ηλεκτρονική διεύθυνση: empl-info@ec.europa.eu
<http://ec.europa.eu/esf>